

Parszewski, Kazimierz

VI Kongres Regionalnych Towarzystw Kultury, Radom 23-26 września 1998 r.

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 12, 344-347

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DR KAZIMIERZ PARSZEWSKI

VI KONGRES REGIONALNYCH TOWARZYSTW KULTURY RADOM 23-26 WRZEŚNIA 1998 r.

„Gratuluje rozmachu przedsięwzięcia. Takie właśnie działania integrują nasze społeczeństwo i pobudzają do szukania dobra wspólnego” napisał Prymas Polski Józef Glemp w liście skierowanym do uczestników rozpoczynającego się w dniu 23.09.1998 r. w Radomiu VI Kongresu Regionalnych Towarzystw Kultury.

W Kongresie wzięło udział 304 działaczy regionalnych i blisko 200 zaproszonych gości. Wśród gości znaleźli się ministrowie Kultury i Sztuki Joanna Nazarowa-Wnuk i Jacek Weiss, wicemarszałek Senatu Donald Tusk, przewodniczący Sejmowej Komisji Kultury Jan Maria Jackowski oraz Premier Jerzy Buzek (w ostatniej chwili odwołał swój przyjazd do Radomia, a życzenia i przesłanie do uczestników obrad Kongresu odczytał Wojewoda Radomski Kazimierz Włazło - Premier ze względu na trwający Zjazd „Solidarności” nie mógł przybyć do Radomia). Również Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski przesłał list do uczestników Kongresu. Sam przebieg Kongresu był relacjonowany przez TV Polonia i Program II Polskiego Radia.

Kongres Regionalnych Towarzystw Kultury organizowany jest co cztery lata.

Nie byłoby Kongresu w Radomiu, gdyby na Kongresie we Wrocławiu nie obdarzono nas zaufaniem - powiedział przewodniczący komitetu organizacyjnego dr Krzysztof Orzechowski - Prezes Radomskiego Towarzystwa Naukowego.

Głównym tematem Kongresu było zachowanie tożsamości narodowej, a dokładnie: „Tożsamość narodowa, a ruch regionalny w Polsce”.

Muzyka zespołów ludowych ziemi radomskiej i wystawy sztuki powitały delegatów i zaproszonych gości, którzy przybyli do sali koncertowej Urzędu Wojewódzkiego w Radomiu. Wcześniej jednak odbyła się o godzinie 8.30 Msza Św. w Katedrze pod przewodnictwem Jego Ekselencji Ks. Biskupa Edwarda Materskiego Ordynariusza Diecezji Radomskiej, a Homilię wygłosił Ks. prof. dr hab. Henryk Skorkowski na temat „Ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Do treści głównego hasła Kongresu nawiązywali przedstawiciele władz przekazując delegatom pozdrowienia.

Rolę stowarzyszeń regionalnych w wyborach samorządowych i nadchodzącym nowym podziale administracyjnym kraju, podkreślił Wiceminister Kultury Jacek Weiss:

- stoicie teraz przed wielkim wyzwaniem reformy. Tu zaznaczy się wasze wielkie zadanie w budowaniu Polski samorządowej.

Owocnych i pożytecznych obrad życzył gościom Wojewoda Kazimierz Włazło, podkreślając rolę „małych ojczyzn”. Jako „Kaszub” i działacz Kaszubskiego Towarzystwa Regionalnego przedstawił się gościom Donald Tusk - Wicemarszałek Senatu. Mówił o roli stowarzyszeń w nadchodzącej reorganizacji Polski.

- Waszą rolą będzie integracja podzielonych w nowych województwach społeczności - przekonywał też Jan Maria Jackowski - przewodniczący Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu. Otuchy dodała Krystyna Czuba, przewodnicząca Senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu: - Nasza Komisja zwróciła się do Premiera o przekazanie jednego procenta z prywatyzacji na kulturę. Otrzymaliśmy odpowiedź odmowną, ale nie rezygnujemy (otrzymała duże brawa).

Główny referat programowy wygłosił Anatol Jan Omelaniuk - przewodniczący Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury - na temat „Z regionalizmem w XXI wiek”:

- żadne środki komunikacji nie zastąpią bezpośredniego spotkania się działaczy regionalnych stowarzyszeń. Raz na cztery lata mamy możliwość zmanifestowania swojej obecności. - Trwajcie!

Następnie w referatach programowych o „Wielkiej i małej Ojczyźnie” mówił prof. dr hab. Henryk Samsonowicz, o „Tożsamości narodowej w obliczu otwartej przestrzeni europejskiej” - prof. dr hab. Jerzy Szacki, a o „Ruchu regionalnym w Polsce w nowej sytuacji historycznej” - prof. dr hab. Andrzej Siciński. Wieczorem odbył się koncert galowy z udziałem radomskich muzyków ze szkolnej orkiestry symfonicznej - Szkoły Muzycznej w Radomiu oraz chóru przy Katedrze Radomskiej.

W drugim dniu obrad głos zabrała Pani Minister Wnuk-Nazarowa, która m.in. powiedziała: VI Kongres Regionalnych Towarzystw Kultury odbywa się w przełomowych latach dla Polski: w przededniu reformy administracyjnej i reform społecznych. „Małe Ojczyzny” muszą znaleźć w nowej strukturze swoje miejsce. Pielęgnowanie narodowej tożsamości, pielęgnowanie korzeni obroni nas przed zbliżającą się unifikacją wszystkich krajów mówiła Pani Minister - jako główny gość drugiego dnia obrad Kongresu.

Pani Minister przybyła na obrady w momencie trwania dyskusji na temat ochrony dziedzictwa kulturowego i zadań, jakie w związku z tym stoją przed członkami towarzystw. Wiele mówiono o edukacji regionalnej w szkołach. O tym też mówiła Pani Minister.

Uroczystym momentem obrad było udekorowanie odznaczeniami państwowymi przez Joannę Nazarową-Wnuk zasłużonych regionalistów. Złote Krzyże Zasługi otrzymali: Aleksander Kociszewski, Zbigniew Ołusek, Marian Pawłowski i Zofia Piłat. Szefowa resortu wręczyła też Srebrne i Brązowe Krzyże Zasługi oraz Odznaki „Zasłużony Działacz Kultury”.

Następnie wybrano nową Radę Krajową 49 członków, w skład której weszła z naszego województwa mgr Sabina Malinowska z-ca Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Wiktora Gomulickiego - działaczka Towarzystwa Przyjaciół Ostrołęki.

Ponownie przewodniczącym Krajowej Rady Towarzystw Regionalnych został Anatol Jan Omelaniuk.

Delegatami z Kurpiowszczyzny na Kongres byli:

mgr Sabina Malinowska - Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki

dr Kazimierz Parszewski - Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika

mgr Tadeusz Żebrowski - Związek Kurpiów

mgr Tadeusz Sasin - Towarzystwo Ziemi Tuszczkańskiej

mgr Ryszard Ropiak - Związek Gmin w Myszyncu

Delegaci Kongresu przez trzy dni dzielili się doświadczeniami z pracy społeczno-kulturalnej w regionach, debatowali nad nienajlepszą kondycją finansową towarzystw regionalnych, ubolewali nad brakiem zainteresowania dla ruchu regionalnego w rządzie i w parlamencie, wyrażali obawy o losy organizacji społecznych w nowych warunkach reformy administracyjnej. Przede wszystkim zaś postulowali potrzebę umacniania świadomości regionalnej i narodowej w obliczu integracji z Unią Europejską.

Drugiego dnia wieczorem uczestnicy Kongresu rozjechali się do 6 miast województwa by dyskutować w Zespołach.

W Iłży dyskusja toczyła się wokół referatu prof. dr hab. Stefana Bednarka: „Kultura w perspektywie XXI wieku”. W Koziencicach referat:

„Ruch regionalny, a samorząd terytorialny” wygłosił prof. dr hab. Piotr Buczkowski; w Przysusze o ochronie dziedzictwa kulturowego mówił Ks. prof. dr hab. Henryk Skorkowski; w Warce dyskutowano na temat:

„Unia Europejska, a sprawy polskie” - wprowadzenie prof. dr hab. Antoni Kukliński; w Zwoleniu mówiono o kulturze języka polskiego dla zachowania tożsamości narodowej, a grupa radomska dyskutowała o roli inteligencji w ugruntowywaniu tożsamości kulturowej, a referat wprowadzający wygłosiła prof. dr hab. Barbara Falińska, zaś w Szydłowcu na zamku dyskutowano nad problemem „Młodzież - regionalizm - kultura” referat przedstawiła prof. dr hab. Urszula Kaczmarek z Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu.

Z uwagi na zainteresowanie się problemem „Młodzież - regionalizm

kultura” wybrałem się do Szydłowca z grupą delegatów. Powodem mego wyboru była i druga przyczyna - to moje rodzinne miasto - moje korzenie. Każdy przecież z nas ma takie swoje miejsce w kraju, z którym czuje serdeczną więź. Jest to naturalne zjawisko i zapewne więcej w nim prawdziwego uczucia niż sentymentalnej czułościowości. Jest w tym coś jeszcze - poczucie więzi ze środowiskiem, z którego się wyszło. Dla mnie takim miejscem, któremu jestem wierny jest właśnie Szydłowiec „moja mała ojczyzna”.

Gospodarze przywitani delegatów z ogromną gościnnością. Pokazali muzeum instrumentów ludowych, zwiedziliśmy zamek. Młodzież z zespołu SZOK „Obertas” dała wspaniały koncert. Zwiedziliśmy kościół i ratusz. Co dla mnie ważne i interesujące to tu spotkałem na szydłowieckim zamku prawdziwy przykład rodzinnej kontynuacji zainteresowaniem regionalnym; przyszły moje siostry Barbara Bąk i Danuta Nowakowska, a na sali zauważyłem moje nauczycielki z mych szkolnych lat. Choć głos drżał ze wzruszenia gdy dzieliłem się uwagami i spostrzeżeniami w pracy pedagogicznej i działalnością w ruchu regionalnym to efekt mojego wystąpienia skomentowała na drugi dzień szefowa naszej delegacji mgr Sabina Malinowska, którą nazajutrz pytano w Radomiu - jak wy to robicie, że wam się udaje, mówił o tym w Szydłowcu wasz delegat dr Kazimierz Parszewski.

Delegaci się rozjechali do swoich „małych ojczyzn” - bogatsi o doświadczenia innych - nam pozostały pamiętki i wydawnictwa, którymi szczerze gospodarze nas obsypali.

Pozostała pamięć o radomskiej i szydłowieckiej gościnności. Delegaci zegnali się z hasłem na ustach - do zobaczenia w Gnieźnie w 2000 roku (tak ustalili) by tą właśnie datą uczcić porę wejścia w nowy XXI wiek.